

Bezpečnostné a zdravotné označenie na stavenisku

v zmysle Nariadenia vlády SR č. 387/2006 Z.z.
o požiadavkách na zaistenie bezpečnostného a zdravotného označenia
pri práci v platnom znení

1. VŠEOBECNÉ MINIMÁLNE POŽIADAVKY NA BEZPEČNOSTNÉ A ZDRAVOTNÉ OZNAČENIE PRI PRÁCI

1.1. Všeobecne

Bezpečnostné a zdravotné označenia pri práci sa vyberajú, kombinujú a vzájomne zamieňajú podľa podmienok na pracovisku.

1.2. Typy označenia

1.2.1. Trvalé označenie

1.2.1.1 Trvalé značky sa používajú na označenie zákazu, výstrahy, príkazu, na označenie núdzových východov, únikových ciest a na umiestnenie a označenie prostriedkov prvej pomoci. Na trvalé vyznačenie umiestnenia a označenia zariadenia na ochranu pred požiarmi sa použije značka podľa bodu 2.3.5. tejto prílohy a bezpečnostná farba podľa bodu 1.4. tejto prílohy - Tabuľka č. 1.

1.2.1.2 Označenie nádob a potrubí sa umiestňuje v súlade bodu 3. tejto prílohy.

1.2.1.3 Miesto, na ktorom je nebezpečenstvo zrážky s prekážkou alebo nebezpečenstvo pádu, sa trvalo vyznačuje bezpečnostnou farbou alebo značkami.

1.2.1.4 Komunikácie sa trvalo vyznačujú bezpečnostnou farbou

1.2.2. Dočasné označenie

1.2.2.1 Svetelné označenie, akustické signály alebo slovná komunikácia sa použijú, ak treba signalizovať nebezpečenstvo alebo upozorniť zamestnancov a iné osoby na pracovisku alebo v priestoroch zamestnávateľa, aby vykonali mimoriadne opatrenia, alebo upozorniť na núdzovú evakuáciu. Pritom sa zohľadňuje vzájomná zámena a kombinácia označení podľa bodu 1.3. tejto prílohy.

1.2.2.2 Ručné signály alebo slovná komunikácia sa použijú, ak to situácia vyžaduje, na usmernenie osôb vykonávajúcich činnosť, ktorá môže ohroziť bezpečnosť alebo zdravie.

1.3. Vzájomná zámena a kombinácia označení

1.3.1. Pri dodržaní rovnakej účinnosti označení možno použiť ktorúkoľvek z týchto kombinácií

- a) bezpečnostnú farbu alebo značku na označenie miesta, na ktorom je prekážka alebo nebezpečenstvo pádu,
- b) svetelné označenie, akustické signály alebo slovnú komunikáciu,
- c) ručné signály alebo slovnú komunikáciu.

1.3.2. Súčasne možno použiť tieto kombinácie:

- a) svetelné označenie a akustické signály,
- b) svetelné označenie a slovnú komunikáciu,
- c) ručné signály a slovnú komunikáciu.

1.4. Používanie bezpečnostnej farby

Bezpečnostná farba má osobitný význam podľa tejto tabuľky:

Farba	Význam alebo účel	Pokyny a informácie
červená	zákazová značka	nebezpečné správanie
	signalizácia nebezpečenstva	stáť, zastaviť, zariadenie na núdzové vypnutie, evakuácia
	zariadenie na ochranu pred požiarmi	označenie a umiestnenie
žltá alebo žltó-oranžová	výstražná značka	upozornenie, výstraha, kontrola
modrá	príkazová značka	osobitné správanie alebo činnosť, povinnosť nosiť osobné ochranné pracovné prostriedky
zelená	značky pre núdzový východ, únikové cesty, prvú pomoc	dvere, východy, komunikácie, zariadenie, vybavenie
	bez nebezpečenstva	návrat do normálneho stavu

Tabuľka č. 1: Bezpečnostné farby

1.5. Vnímanie označenia

1.5.1. Vnímanie označenia nesmie byť nepriaznivo ovplyvnené:

1.5.1.1 prítomnosťou ďalšej značky alebo zdroja signálu rovnakého typu, ktorý nepriaznivo vplyva na viditeľnosť alebo zrozumiteľnosť, najmä sa nesmie:

- a) umiestňovať veľký počet označení v tesnej blízkosti,
- b) používať súčasne dve svetelné označenia, ktoré by sa mohli zameniť,
- c) používať svetelné označenie v blízkosti iného podobného svetelného zdroja,
- d) používať dva akustické signály súčasne,
- e) používať akustický signál v hlučnom prostredí.

1.5.1.2 nevhodným návrhom, nedostatočným počtom, nesprávnym umiestnením, zlým stavom alebo nesprávnou funkciou označenia alebo signalizačného zariadenia.

1.6. Čistenie a kontrola značiek

Značka a signalizačné zariadenie sa čistia, udržiavajú, kontrolujú, opravujú a podľa potreby pravidelne vymieňajú tak, aby sa zabezpečil ich účel a funkčné vlastnosti

1.7. Počet a umiestnenie značiek

Počet a umiestnenie používaných značiek alebo signalizačných zariadení závisí od miery ohrozenia alebo nebezpečenstva a od veľkosti priestoru, ktorý sa má pokryť.

1.8. Zabezpečenie napojenia označenia na zdroj energie

Označenie, ktoré vyžaduje napojenie na zdroj energie, musí byť pre prípad prerušenia dodávky energie napojené na automaticky sa zapínajúci núdzový zdroj; to neplatí, ak sa prerušením dodávky energie vylúčilo ohrozenie.

1.9. Aktivácia svetelného označenia alebo akustického signálu

Aktivácia svetelného označenia alebo akustického signálu určuje, kedy sa začína požadovaná činnosť; svetelné označenie alebo akustický signál sú aktívne tak dlho, ako to činnosť vyžaduje.

1.10. Kontrola správnej funkcie a vnímania

Svetelné označenie a akustický signál sa pred uvedením do prevádzky a pravidelne v primeraných intervaloch kontrolujú, aby bola zabezpečená ich správna funkcia a vnímanie.

1.11. Opatrenie na doplnenie alebo nahradenie označenia

Ak sú sluchové alebo zrakové schopnosti zamestnancov znížené vrátane zníženia spôsobeného nosením osobných ochranných pracovných prostriedkov, je potrebné vykonať opatrenie na doplnenie alebo nahradenie príslušného označenia.

1.12. Označenie plôch a priestorov určených na skladovanie nebezpečných látok

1.12.1. Plochy, miestnosti alebo uzavreté priestory používané na skladovanie nebezpečných látok alebo zmesí sa označujú vhodnou výstražnou značkou podľa bodu 2.3.2 tejto prílohy alebo sa označujú podľa bodu 3.1. tejto prílohy, ak jednotlivé obaly alebo nádoby nie sú dostatočne označené.

1.12.2. Ak sa v bode 2.3.2. tejto prílohy nenachádza vhodná výstražná značka, ktorá by upozorňovala na nebezpečné látky alebo zmesi, použije sa príslušný výstražný piktogram podľa osobitného predpisu.

2. VŠEOBECNÉ MINIMÁLNE POŽIADAVKY NA ZNAČKY

2.1. Vlastnosti

- 2.1.1. Značka je označenie, ktoré poskytuje konkrétnu informáciu kombináciou geometrického tvaru, farby a symbolu alebo piktogramu a ktoré je viditeľné pri dostatočnej intenzite osvetlenia. Informačná značka je označenie, ktoré poskytuje inú informáciu, ako sú informácie uvedené v bodoch 2.3.1. až 2.3.4. tejto prílohy. Doplnková značka je označenie, ktoré poskytuje doplňujúcu informáciu; doplnková značka sa používa spolu s inou značkou.
- 2.1.2. Tvar a farba značiek označujúce zákaz, výstrahu, príkaz, núdzový východ, únikovú cestu, miesto na poskytovanie prvej pomoci a zariadenie na ochranu pred požiarmi sú ustanovené v bode 2.3. tejto prílohy.
- 2.1.3. Symbol alebo piktogram je zobrazenie, ktoré sa používa na značke alebo na osvetlenom povrchu a ktoré znázorňuje situáciu alebo prikazuje osobitné správanie. Piktogramy musia byť jednoduché a musia obsahovať iba nevyhnutné podrobnosti. Používané piktogramy môžu byť nepatrne odlišné alebo podrobnejšie ako piktogramy ustanovené v bode 2.3. tejto prílohy, ak budú vyjadrovať rovnaký význam a ak odlišná úprava nebude meniť ich význam.
- 2.1.4. Značky sa vyrábajú z materiálu, ktorý je odolný proti nárazu a poveternostným vplyvom a je vhodný do prostredia, v ktorom sa používa.
- 2.1.5. Rozmery, kolorimetrické a fotometrické vlastnosti značiek zaručujú ich dobrú viditeľnosť a zrozumiteľnosť.

2.2. Podmienky používania

- 2.2.1. Značky sa umiestňujú v primeranej výške a v polohe vhodnej z hľadiska zorného uhla, so zreteľom na prekážky, a to pri vstupe na miesto všeobecného ohrozenia alebo v bezprostrednej blízkosti konkrétneho ohrozenia alebo predmetu. Značky sa umiestňujú na dobre osvetlenom, ľahko prístupnom a viditeľnom mieste. Ak denné osvetlenie nie je dostatočné, použijú sa fosforeskujúce farby, reflexné materiály alebo umelé osvetlenie.
- 2.2.2. Značka sa musí odstrániť, ak zanikne dôvod na jej používanie.

2.3. Používané značky

2.3.1. Zákazové značky

2.3.1.1 Zákazová značka je označenie, ktoré zakazuje správanie, ktoré by mohlo viesť k ohrozeniu alebo spôsobiť ohrozenie.

2.3.1.2 Hlavné znaky:

- a) kruhový tvar,
- b) čierny piktogram na bielom pozadí, červený okraj a červený šikmý pruh, pričom červená farba musí zaberáť najmenej 35 % plochy značky.

2.3.1.3 Používajú sa tieto zákazové značky:

Zákaz fajceni

Zákaz fajceni
a pouzivanja
otvoreneho ohna

Zákaz vstupu pre chodcov

Zákaz haseni vodou

Zákaz pitia

Nepovolany vstup zakazany

Priemyselny vozidlom vjazd zakazany

Zákaz dotykať sa

Obrázok č. 1: Zákazové značky - grafické vyobrazenie

2.3.2. Výstražné značky

2.3.2.1 Výstražná značka je označenie, ktoré upozorňuje na nebezpečenstvo alebo ohrozenie.

2.3.2.2 Hlavné znaky:

- a) trojuholníkový tvar,
- b) čierny piktogram na žltom pozadí s čiernym okrajom, pričom žltá farba musí zaberat' najmenej 50 % plochy značky.

2.3.2.3 Používajú sa tieto výstražné značky:

Obrázok č. 2: Výstražné značky - grafické vyobrazenie

2.3.3. Príkazové značky

2.3.3.1 Príkazová značka je označenie, ktoré prikazuje osobitné správanie.

2.3.3.2 Hlavné znaky:

- a) kruhový tvar,
- b) biely piktogram na modrom pozadí, pričom modrá farba musí zaberat' najmenej 50 % plochy značky.

2.3.3.3 Používajú sa tieto príkazové značky:

Obrázok č. 3: Príkazové značky - grafické vyobrazenie

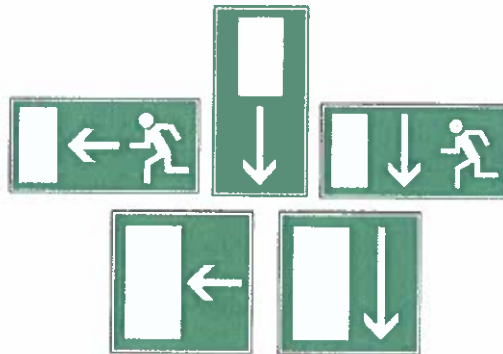
2.3.4. Značky pre núdzový východ, únikové cesty a prvú pomoc

2.3.4.1 Značka pre núdzový východ, únikovú cestu alebo prvú pomoc je označenie, ktoré informuje o núdzovom výchoде, únikovej ceste, mieste prvej pomoci alebo záchrannom vybavení.

2.3.4.2 Hlavné znaky:

- obdĺžnikový alebo štvorcový tvar,
- biely piktogram na zelenom pozadí, pričom zelená farba musí zaberat' najmenej 50 % plochy značky.

2.3.4.3 Používajú sa tieto značky pre núdzový východ, únikové cesty a prvú pomoc:

Núdzový východ alebo úniková cesta

Určenie smeru (doplnková informačná značka)

Miesto prvej pomoci

Nosidlá

Bezpečnostná sprcha

Prostriedky na vymývanie očí

Telefón na núdzové volanie

Obrázok č. 4: Značky pre núdzový východ, únikové cesty a prvú pomoc - grafické vyobrazenie

2.3.5. Značky na ochranu pred požiarmi

2.3.5.1 Značka na ochranu pred požiarmi je označenie, ktoré informuje o umiestnení zariadenia na ochranu pred požiarmi.

2.3.5.2 Hlavné znaky:

- a) obdĺžnikový alebo štvorcový tvar,
- b) biely piktogram na červenom pozadí, pričom červená farba musí zaberat' najmenej 50 % plochy značky.

2.3.5.3 Používajú sa tieto príkazové značky na ochranu pred požiarmi:

Požiarne hadice

Rebrík

Hasiaci prístroj

Telefón na núdzové volanie v prípade požiaru

Určenie smeru (doplnková informačná značka)

Obrázok č. 5: Značky na ochranu pred požiarmi - grafické vyobrazenie

3. MINIMÁLNE POŽIADAVKY NA OZNAČENIE NÁDOB A POTRUBÍ

3.1. Označenie nádob

Nádoby, ktoré obsahujú nebezpečné látky a zmesi, nádoby používané na skladovanie týchto nebezpečných látok a zmesí a potrubné rozvody a vedenia, ktoré obsahujú alebo dopravujú nebezpečné látky a zmesi, sa označujú príslušným výstražným piktogramom podľa Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1272/2008 z 16. decembra 2008 o klasifikácii, označovaní a balení látok a zmesí, o zmene, doplnení a zrušení smerníc 67/548/EHS a 1999/45/ES a o zmene a doplnení nariadenia (ES) č. 1907/2006.

Obrázok č. 6: Výstražné piktogramy - grafické vyobrazenie

- 3.1.1.1 Táto požiadavka sa nevzťahuje na nádoby používané krátkodobo a na nádoby, ktorých obsah sa často mení, ak sú prijaté iné vhodné opatrenia, ktoré zabezpečia tú istú úroveň ochrany, napríklad informovaním, školením.
- 3.1.1.2. Uvedené označenia môžu byť:
- nahradené výstražnými značkami podľa bodu 2. tejto prílohy, ak sa použijú rovnaké piktogramy alebo symboly; ak sa v bode 2.3.2. tejto prílohy nenachádza vhodná výstražná značka, použije sa príslušný výstražný piktogram uvedený v bode 3.1. tejto prílohy,

- b) doplnené ďalšími informáciami, napríklad názvom, vzorcom alebo zložením nebezpečnej látky alebo zmesi a podrobnosťami o nebezpečenstve,
- c) pri doprave nádob na pracovisku a v priestoroch zamestnávateľa doplnené alebo nahradené značkami, ktoré sa používajú pri preprave nebezpečných látok alebo zmesí.

3.2. Umiestnenie označenia

Označenie musí byť upevnené, nalepené alebo namaľované na viditeľnom mieste.

3.3. Požiadavky na označenie

Označenie podľa bodu 3.1. tejto prílohy, ak je to vhodné, musí spĺňať požiadavky ustanovené v bode 2.1.4. tejto prílohy a podmienky na používanie značiek ustanovené bode 2.2. tejto prílohy.

3.4. Označenie potrubí

V súlade s bodmi 3.1. až 3.3. tejto prílohy označenie, ktoré sa používa na potrubí, sa viditeľne umiestňuje v blízkosti najnebezpečnejších miest, napríklad ventilov a rozoberateľných spojov, a vo vhodne zvolených vzdialenostiach.

3.5. Označenie priestorov pre skladovanie nebezpečných látok

- 3.5.1. Plochy, miestnosti alebo uzavreté priestory používané na skladovanie nebezpečných látok alebo zmesí sa označujú vhodnou výstražnou značkou podľa bodu 2.3.2. tejto prílohy alebo príslušným výstražným piktogramom podľa bodu 3.1. tejto prílohy, ak obaly alebo nádoby nie sú dostatočne označené na tento účel so zreteľom na bod 2.1.5. tejto prílohy a na ich rozmery.
- 3.5.2. Sklady nebezpečných látok alebo zmesí môžu byť označené výstražnou značkou pre iné nebezpečenstvo.
- 3.5.3. Toto označenie musí byť umiestnené v blízkosti skladovacej plochy alebo pri vstupe do skladovacích priestorov.

4. MINIMÁLNE POŽIADAVKY NA OZNAČENIE A UMIESTNENIE ZARIADENIA POUŽÍVANÉHO NA OCHRANU PRED POŽIARMÍ

- 4.1. Zariadenie na ochranu pred požiarimi sa označuje farbou určenou pre tieto zariadenia a príslušnou značkou. Značkou sa vyznačuje aj miesto, na ktorom sa toto zariadenie nachádza, a prístup k nemu.
- 4.2. Zariadenie na ochranu pred požiarimi sa označuje červenou farbou.
- 4.3. Na vyznačenie miesta, na ktorom sa zariadenie na ochranu pred požiarimi nachádza, sa používajú značky ustanovené v bode 2.3.5. tejto prílohy.

5. MINIMÁLNE POŽIADAVKY NA OZNAČENIE PREKÁŽOK, NEBEZPEČNÝCH MIEST A KOMUNIKÁCIÍ

5.1. Označenie prekážok a nebezpečných miest

- 5.1.1. Miesta, na ktorých je nebezpečenstvo zrážky s prekážkou, nebezpečenstvo pádu alebo padajúcich predmetov, sa označujú striedavo žltými a čiernymi pásmi alebo červenými a bielymi pásmi, ak sú tieto miesta zamestnancom prístupné.
- 5.1.2. Rozmery označenia musia byť primerané veľkosti prekážky alebo nebezpečného miesta.
- 5.1.3. Žlté a čierne alebo červené a biele pásy musia mať sklon približne 45 stupňov a musia byť približne rovnakej šírky.
- 5.1.4. Vzor označenia prekážok a nebezpečných miest:

Obrázok č. 7: Označenie prekážok a nebezpečných miest - grafické vyobrazenie

5.2. Označenie komunikácií

- 5.2.1. Ak používanie a vybavenie priestorov vyžaduje zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia zamestnancov, komunikácie pre vozidlá sa zreteľne vyznačujú neprerušovanými pásmi výraznej farby, prednostne bielej alebo žltej, a to so zreteľom na farbu podkladu.
- 5.2.2. Pásy musia byť umiestnené tak, aby určovali potrebnú bezpečnú vzdialenosť medzi vozidlom a ďalším predmetom, ktorý môže byť v jeho blízkosti, ako aj medzi vozidlom a chodcom.
- 5.2.3. Ak je to možné, trvalé komunikácie vo vonkajších priestoroch sa vyznačia v súlade s bodmi 5.2.1. a 5.2.2. tejto prílohy, ak nie sú zabezpečené vhodnými zábranami alebo ak nie sú vybudované chodníky.

6. MINIMÁLNE POŽIADAVKY NA SVETELNÉ OZNAČENIE

6.1. Vlastnosti

- 6.1.1. Svetelné označenie vyrobené z priehľadného alebo priesvitného materiálu musí byť osvetlené zvnútra, zozadu alebo tak, že vytvára dojem svietiaceho povrchu.
- 6.1.2. Vyžarované svetlo musí byť dostatočne kontrastné so zreteľom na okolité prostredie a v súlade s ustanovenými podmienkami použitia značky, aby nevznikal odlesk z dôvodu nadmerného množstva svetla alebo znížená viditeľnosť označenia z dôvodu nedostatku svetla.
- 6.1.3. Svetelná plocha, ktorá vydáva signál, môže byť jednofarebná alebo môže obsahovať piktogram na určenom pozadí.
- 6.1.4. Farba svetelnej plochy musí byť použitá v súlade s bodom 1.4. tejto prílohy.
- 6.1.5. Piktogram na označení musí vyhovovať požiadavkám ustanoveným bode 2. tejto prílohy.

6.2. Osobitné pravidlá používania

- 6.2.1. Ak má zariadenie schopnosť vysielat' prerušovaný alebo neprerušovaný signál, prerušovaný signál sa použije na označenie vyššej miery nebezpečenstva alebo naliehavejšej potreby požadovaného alebo určeného zásahu alebo činnosti, ako označuje neprerušovaný signál. Trvanie a frekvencia prerušovaného signálu musia byť také, aby zabezpečili správne pochopenie významu signálu a vylúčili zámenu s iným svetelným označením alebo vylúčili zámenu s neprerušovaným signálom.
- 6.2.2. Ak sa namiesto akustického signálu alebo spolu s akustickým signálom používa prerušovaný svetelný signál, použijú sa rovnaké kódy.
- 6.2.3. Zariadenie na vysielanie prerušovaného svetelného signálu pre prípad vážneho ohrozenia musí byť pod odborným dohľadom a musí byť vybavené pomocným svetidlom.

7. MINIMÁLNE POŽIADAVKY NA AKUSTICKÉ SIGNÁLY

7.1. Vlastnosti

- 7.1.1. Akustický signál je predpísaný zvukový signál vysielaný a prenášaný zariadením navrhnutým na tento účel, bez použitia ľudského alebo syntetického hlasu.
- 7.1.2. Akustické signály musia:
 - a) mať hladinu zvuku, ktorá je podstatne vyššia ako hladina hluku okolitého prostredia, aby boli dobre počuteľné bez toho, aby obťažovali alebo spôsobovali bolesť,
 - b) byť ľahko rozpoznateľné, najmä z hľadiska dĺžky impulzu a intervalov medzi impulzmi alebo skupinami impulzov, a musia byť zreteľne odlišené od iného akustického signálu a hluku okolitého prostredia.
- 7.1.3. Ak zariadenie môže vysielat' akustické signály s premenlivou alebo konštantnou frekvenciou, premenlivá frekvencia sa použije na označenie vyššej miery nebezpečenstva alebo naliehavejšej potreby požadovaného alebo určeného zásahu alebo činnosti, ako označuje konštantná frekvencia.

7.2. Predpísaný signál

Signál na evakuáciu musí byť neprerušovaný.

8. MINIMÁLNE POŽIADAVKY NA SLOVNÚ KOMUNIKÁCIU

8.1. Vlastnosti

- 8.1.1. Slovná komunikácia je hovorená správa oznámená ľudským alebo syntetickým hlasom obsahujúca vopred určené slová.
- 8.1.2. Slovná komunikácia medzi hovorcom alebo vysielateľom a jedným poslucháčom alebo viacerými poslucháčmi sa má uskutočniť formou krátkych textov, viet, skupín slov alebo jednotlivých slov.
- 8.1.3. Hovorené správy majú byť krátke, jednoduché a zrozumiteľné. Vyjadrovacia schopnosť hovorca a sluchová schopnosť poslucháča zabezpečujú spoľahlivú slovnú komunikáciu.
- 8.1.4. Slovná komunikácia je:
 - a) priama, prostredníctvom ľudského hlasu,
 - b) nepriama, prostredníctvom ľudského alebo syntetického hlasu, ktorý je vysielaný vhodnými prostriedkami

8.2. Osobitné pravidlá používania

- 8.2.1. Komunikujúce osoby, ktoré dobre ovládajú používaný jazyk, sú schopné správne vyslovovať a správne porozumieť hovorenej správe a sú schopné na základe tejto správy správať sa vhodným spôsobom so zreteľom na BOZP.
- 8.2.2. Ak sa slovná komunikácia použije namiesto ručných signálov alebo spolu s ručnými signálmi, použijú sa tieto určené slová:

štart	naznačiť začiatok príkazu
stop	prerušiť alebo ukončiť pohyb
koniec	zastaviť činnosť
zdvihni	zdvihnúť bremeno vyššie
spusti	spustiť bremeno nižšie
vpred vzad vpravo vľavo	na koordináciu so zodpovedajúcimi ručnými signálmi
pozor	na núdzové zastavenie
rýchlo	zrýchliť pohyb z dôvodu bezpečnosti

Tabuľka č. 2: Slovná komunikácia - určené slová

9. MINIMÁLNE POŽIADAVKY NA RUČNÉ SIGNÁLY

9.1. Vlastnosti

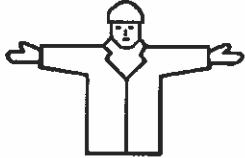

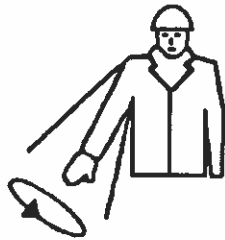

- 9.1.1. Ručný signál je predpísaný pohyb alebo poloha ramien alebo rúk na usmernenie zamestnancov a iných osôb, ak vykonávajú činnosť, ktorá môže ohroziť bezpečnosť alebo zdravie.
- 9.1.2. Ručný signál musí byť presný, jednoduchý, ľahko vykonateľný, zrozumiteľný a zreteľne odlišný od ostatných signálov.
- 9.1.3. Ak sa používajú súčasne obidve ramená alebo ruky, musia sa pohybovať symetricky a ukazovať iba jeden signál.
- 9.1.4. Ručný signál môže byť nepatrne odlišný alebo podrobnejší ako tie, ktoré sú uvedené v bode 9.3. tejto prílohy, ak spĺňajú podmienky uvedené v bodoch 9.1.2. a 9.1.3. tejto prílohy.

9.2. Osobitné pravidlá používania

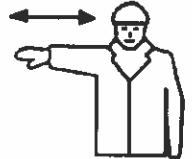
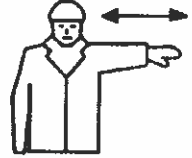
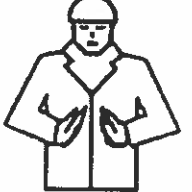

- 9.2.1. Osoba, ktorá dáva signály (ďalej len „signalista“), používa pohyby ramien alebo rúk na pokyny určujúce činnosť osoby, ktorá prijíma tieto signály (ďalej len „obsluha“).
- 9.2.2. Signalista nesmie vykonávať iné činnosti okrem riadenia činnosti a zaisťovania bezpečnosti a ochrany zdravia zamestnancov v jeho blízkosti.
- 9.2.3. Signalista musí byť schopný sledovať zrakom všetky činnosti tak, aby nebola ohrozená jeho bezpečnosť a zdravie.
- 9.2.4. Ak podmienky podľa bodu 9.2.3. tejto prílohy nemožno splniť, zamestnávateľ musí podľa potreby zabezpečiť ešte jedného signalistu alebo viacerých signalistov.
- 9.2.5. Obsluha musí ľahko rozpoznať signalistu.
 - 9.2.5.1 Signalista musí mať na sebe jeden charakteristický prvok alebo viac charakteristických prvkov, napríklad plášť, vestu, prilbu, rukávniky, pásku na rukáve alebo signalizačné terče.
 - 9.2.5.2 Charakteristické prvky musia mať výraznú farbu, podľa možnosti rovnakú, a môže ich používať len signalista.
- 9.2.6. Ak nie je obsluha schopná bezpečne vykonať príkazy, ktoré prijala, musí prerušiť prebiehajúcu činnosť, aby si vyžiadala nové pokyny.

9.3. Predpísaný signál

Na ručnú signalizáciu sa používajú tieto signály:

Význam	Opis	Ilustrácia
A. Všeobecné signály		
ŠTART Výstraha Začiatok príkazu	Obe ramená sú vystreté vodorovne, dlane sú obrátené dopredu.	
STOP Prerušenie Koniec pohybu	Pravé rameno smeruje hore, dlaň je obrátená dopredu.	
KONIEC Koniec činnosti	Obe ruky sú tesne nad sebou vo výške hrudníka.	
B. Vertikálne pohyby		
ZDVIHNUTIE	Pravé rameno smeruje hore, dlaň je obrátená dopredu a pomaly opisuje kruh.	
SPUSTENIE	Pravé rameno smeruje dole, dlaň je obrátená dovnútra a pomaly opisuje kruh.	
VERTIKÁLNA VZDIALENOSŤ	Ruky naznačujú príslušnú vzdialenosť.	

Tabuľka č. 3: Ručné signály

Význam	Opis	Ilustrácia
C. Horizontálne pohyby		
POHYB VPRED	Obe ramená sú ohnuté, dlane sú obrátené hore a predlaktia sa pomaly pohybujú smerom k telu.	
POHYB VZAD	Obe ramená sú ohnuté, dlane sú obrátené dolu a predlaktia sa pomaly pohybujú smerom od tela.	
VPRAVO od signalistu	Pravé rameno je vystreté vodorovne, dlaň je obrátená dolu a pomaly robí malé pohyby vpravo.	
VĽAVO od signalistu	Ľavé rameno je vystreté vodorovne, dlaň je obrátená dolu a pomaly robí malé pohyby vľavo.	
HORIZONTÁLNA VZDIALENOSŤ	Ruky naznačujú príslušnú vzdialenosť.	
D. Nebezpečenstvo		
NEBEZPEČENSTVO Núdzové zastavenie	Obe ramená smerujú hore, dlane sú obrátené vpred.	
RÝCHLO	Všetky pohyby rýchlejšie.	
POMALY	Všetky pohyby pomalšie.	

Tabuľka č. 3: Ručné signály - pokračovanie